

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 29 maja 2017 r.

Pozycja 43

POSTANOWIENIE

z dnia 25 maja 2017 r.

Sygn. akt P 43/13

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Henryk Cioch – przewodniczący
Grzegorz Jędrejek
Zbigniew Jędrzejewski
Lech Morawski – sprawozdawca
Piotr Pszczółkowski,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 25 maja 2017 r., pytania prawnego Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie:

czy art. 75 § 1a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.) jest zgodny z art. 32 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 31 ust. 3, art. 42 ust. 2 w związku z art. 42 ust. 3 i art. 42 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 2, art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 i w związku z art. 42 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072) umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. Postanowieniem z 2 sierpnia 2013 r. (sygn. akt XIV Ko 1604/13/S) Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, Wydział XIV Karny, postawił Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne o treści przytoczonej w *petitum* niniejszego postanowienia.

1.1. Pytanie prawne zostało sformułowane w związku z następującym stanem faktycznym i prawnym:

Na podstawie art. 75 § 1a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.; dalej: k.k.), przed pytającym sądem – Sądem Rejonowym dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie wszczęto postępowanie o zarządzenie wykonania kary po-

zbawienia wolności wobec skazanego prawomocnym wyrokiem tego sądu z czerwca 2011 r. W wyroku tym orzeczono wobec skazanego karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na 4-letni okres próby za przestępstwo określone w art. 207 § 1 k.k. (znęcanie się psychiczne i fizyczne nad małżonką). Skazany został również oddany pod dozór kuratora.

W piśmie z 19 marca 2013 r. kurator wniósł o zarządzenie wykonania wobec skazanego warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności. Jak bowiem wynika z akt sprawy i aktu oskarżenia z 24 czerwca 2013 r., skazany ponownie miał się dopuścić przestępstwa znęcania się fizycznego i psychicznego nad małżonką (tutaj czynu określonego w art. 207 § 1 i art. 157 § 1 w związku z art. 11 § 2 k.k.).

1.2. W uzasadnieniu pytający sąd wskazał przede wszystkim, że ustawodawca niedostatecznie uzasadnił potrzebę wprowadzenia art. 75 § 1a k.k. Ponadto sąd stwierdził niezgodność kwestionowanej regulacji z zasadą równości (art. 32 ust. 1 Konstytucji) w związku z zasadą proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji) oraz wynikającymi z art. 2 Konstytucji zasadami państwa prawnego i solidaryzmu społecznego. Pytający sąd podkreślił, że jest to najpoważniejszy zarzut stawiany zaskarżonej regulacji.

Pytający sąd wskazał, że w świetle orzecznictwa Trybunału zasada równości nie wyklucza różnicowania sytuacji prawnej adresatów danej normy, ale zakłada racjonalność wyboru określonego kryterium różnicowania. W ocenie pytającego sądu, ustawodawca, wprowadzając art. 75 § 1a k.k., przekroczył granice polityki państwa w kształtowaniu represji karnej, albowiem w sposób nieuprawniony zróżnicował sytuację skazanych znajdujących się w podobnej sytuacji. Przy czym podmiotami podobnymi w swej sytuacji procesowej są skazani, którym zarządza się wykonanie kary na podstawie art. 75 § 1a oraz art. 75 § 1 k.k. Sąd wskazał, że na gruncie zaskarżonego przepisu – w przeciwieństwie do art. 75 § 1 k.k. – podstawą obligatoryjnego zarządzenia kary nie musi być przestępstwo, a jedynie chodzi o zachowanie rażąco naruszające prawo. Nie musi także nastąpić skazanie na karę pozbawienia wolności, a nawet w ogóle nie musi nastąpić skazanie.

Pytający sąd podniósł, że na gruncie zaskarżonego przepisu mamy do czynienia z obligatoryjnym zarządzeniem wykonania kary, a zatem sytuacją, w której stwierdzenie wystąpienia określonych przesłanek powoduje realne konsekwencje dla skazanego, bez możliwości oceny sądu „zakresu społecznej szkodliwości” danego zachowania polegającego na ponownym użyciu przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej lub innej osoby małoletniej zamieszkującej wspólnie ze sprawcą.

Pytający sąd zarzucił też naruszenie przez art. 75 § 1a k.k. zasad wskazanych w art. 42 ust. 2 (prawo do obrony), art. 42 ust. 3 (domniemanie niewinności) i art. 42 ust. 1 Konstytucji (*nullum crimen sine culpa*) w sytuacji, w której dla ochrony porządku prawnego wystarczające jest zastosowanie innych obowiązujących regulacji prawnych. Kwestionowany przepis godzi w konstytucyjnie chronione dobro, którym jest wolność (art. 31 ust. 3 Konstytucji), naruszając tym samym standardy demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji).

W ocenie pytającego sądu, zakwestionowany przepis nie zawiera gwarancji procesowych i materialnych prawa do skutecznej obrony; nie są zapewnione skazanemu wszystkie uprawnienia procesowe, jakie przysługują mu w postępowaniu jurysdykcyjnym. Zdaniem pytającego sądu, na gruncie art. 75 § 1a k.k. sąd został pozbawiony możliwości oceny, czy dana osoba może w ogóle ponieść odpowiedzialność za swoje czyny.

Dodatkowo pytający sąd zarzucił naruszenie przez zaskarżony przepis zasady określoności przepisów prawa. Wskazał, że w świetle orzecznictwa Trybunału stanowienie przepisów, zwłaszcza odnoszących się do odpowiedzialności karnej, które byłyby niejasne i wieloznaczne, narusza zasadę państwa prawnego (art. 2 Konstytucji) albo zasadę określenia ograniczeń w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw (art. 31 ust. 3 Konstytucji).

Ponadto może dojść do naruszenia zasady *nullum crimen sine lege scripta*, która wynika z art. 42 ust. 1 Konstytucji.

Zdaniem pytającego sądu, pojęcia występujące w art. 75 § 1a k.k., w szczególności: „rażące naruszenie porządku prawnego, ponownie używając przemocy lub groźby bezprawnej”, „przemoc”, „groźba bezprawna”, „wspólne zamieszkiwanie”, charakteryzuje szereg wieloznaczności, gdyż pojęcia te są semantycznie niejasne i nie mają określonych powiązań systemowych z pozostałymi pojęciami funkcjonującymi na gruncie przepisów k.k.

2. W piśmie z 7 listopada 2014 r. Marszałek Sejmu wniósł o stwierdzenie, że art. 75 § 1a k.k. w zakresie, w jakim dotyczy kary pozbawienia wolności, jest zgodny z art. 32 ust. 1, art. 42 ust. 1 oraz art. 42 ust. 2 w związku z art. 42 ust. 1 i 3, w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji. W pozostałym zakresie Marszałek Sejmu stwierdził, że postępowanie podlega umorzeniu ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

Uzasadniając umorzenie postępowania, Marszałek Sejmu wskazał na brak uzasadnienia zarzutu oraz określenie wzorców kontroli, które – będąc powiązanymi z art. 31 ust. 3 Konstytucji – nie wyrażają jednak konkretnego prawa lub wolności konstytucyjnej.

Ponadto w ocenie Marszałka Sejmu, art. 75 § 1a k.k. wyraźnie i jednoznacznie wskazuje zachowania będące naruszeniem porządku prawnego. Zgodność tego przepisu z zasadą równości w kontekście zestawienia art. 75 § 1a i art. 75 § 1 k.k. argumentował zaś koniecznością ochrony w zaskarżonym przepisie doniosłych dóbr, tj.: dobra rodziny, godności, zdrowia i życia człowieka, oraz łagodzeniem rygoryzmu regulacji przez dodanie elementu ocennego (przesłanki rażącego naruszenia prawa). Za niesłuszny uznał też zarzut naruszenia art. 42 ust. 2 Konstytucji ze względu na gwarancje procesowe wynikające z kilku innych aktów normatywnych. Jednocześnie zdaniem Marszałka Sejmu, ustawodawca ma swobodę związaną z normowaniem przesłanek odwoływania środków probacyjnych wyrażająca się w konstruowaniu kryteriów, których spełnienie mogłoby przesądzać o zmianie pozytywnej prognozy kryminologicznej i tym samym aktualizowałoby potrzebę wykonania kary. Przyjęcie, że stosowanie przemocy lub gróźb bezprawnych każdorazowo musiałoby być potwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu, osłabiałoby możliwość sprawnej reakcji.

3. W piśmie z 25 marca 2015 r. Prokurator Generalny wniósł o stwierdzenie, że art. 75 § 1a k.k. w zakresie, w jakim dotyczy zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności, jest zgodny z art. 32 ust. 1, art. 42 ust. 1 w związku z art. 42 ust. 3, art. 42 ust. 2, w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 42 ust. 1 Konstytucji. W pozostałym zakresie Prokurator Generalny stwierdził, że postępowanie podlega umorzeniu ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

Uzasadniając umorzenie postępowania, Prokurator Generalny wskazał na brak uzasadnienia zarzutu oraz określenie wzorców kontroli, które – będąc powiązanymi z art. 31 ust. 3 Konstytucji – nie wyrażają jednak konkretnego prawa lub wolności konstytucyjnej.

W ocenie Prokuratora Generalnego, kwestionowany przepis nie narusza zasady równości, bo art. 75 § 1a i art. 75 § 1 k.k. odnoszą się do dwóch grup podmiotów, które nie odznaczają się wspólną cechą istotną. Prokurator Generalny stwierdził też, że zaskarżona regulacja – wbrew twierdzeniom pytającego sądu – pozostawia ocenie sądu stosującego prawo każdorazową ocenę samego sprawcy i jest to ocena wszechstronna. Nie narusza też uprawnienia do obrony i – choć znajduje się w k.k. – dotyczy wykonania kary, a więc materii regulowanej przez kodeks karny wykonawczy, którego przepisy w tym zakresie nie budzą wątpliwości z punktu widzenia instrumentów ochronnych przyznanych skazanemu. Ponadto Prokurator Generalny uznał, że art. 75 § 1a k.k. i użyte w nim pojęcia nie budzą wątpliwości w kontekście zasady określoności przepisów prawa represyjnego.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Przystępując do rozpoznania sprawy, należało przypomnieć, że 3 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: otpTK). Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074), przepisy otpTK stosuje się także w sprawach wszczętych i niezaoczonych przed dniem jej wejścia w życie, co odnosi się do niniejszej sprawy zainicjowanej pytaniem prawnym Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie (dalej: pytający sąd) z 2 sierpnia 2013 r.

2. W świetle art. 193 Konstytucji „[k]ażdy sąd może przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem”. Reguła ta została również odzwierciedlona i rozwinięta w art. 33 ust. 3 i art. 52 otpTK. Trybunał w swoim orzecznictwie wielokrotnie objaśniał znaczenie przesłanek dopuszczalności pytania prawnego w postępowaniu przed sądem konstytucyjnym (zob. np. postanowienie TK z 16 grudnia 2016 r., sygn. P 128/15, OTK ZU A/2016, poz. 96). Zachowują one aktualność również pod rządami otpTK, gdyż wynikają przede wszystkim z art. 193 Konstytucji.

Jak wskazał Trybunał w postanowieniu z 27 kwietnia 2004 r. (sygn. P 16/03, OTK ZU nr 4/A/2004, poz. 36), w orzecznictwie i doktrynie prawnej jest wyrażany zgodny pogląd, że powyższy przepis ustawy zasadniczej formułuje trzy przesłanki, które łącznie warunkują dopuszczalność zadania Trybunałowi pytania prawnego: a) podmiotową – może to uczynić jedynie sąd, rozumiany jako państwowy organ władzy sądowniczej, oddzielony i niezależny od legislatury i egzekutywy; b) przedmiotową – przedmiotem pytania prawnego może być wyłącznie ocena zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą; c) funkcjonalną – wystąpienie z pytaniem jest właściwe tylko wtedy, gdy od odpowiedzi na nie zależy rozstrzygnięcie konkretnej sprawy toczącej się przed sądem (zob. też np. wyrok TK z 13 listopada 2013 r., sygn. P 25/12, OTK ZU nr 8/A/2013, poz. 122). Dwie pierwsze przesłanki – podmiotowa i przedmiotowa nie budzą w niniejszej sprawie wątpliwości, ponieważ uprawniony do rozstrzygania w sprawie leżącej u podstaw pytania jest sąd powszechny – Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, a skarżony akt – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137, ze zm.; dalej: k.k.) ma charakter normatywny. Rozważenia wymaga natomiast, czy spełniona została także przesłanka funkcjonalna, jako że od przesądzenia tej kwestii zależy dopuszczalność merytorycznego orzekania w sprawie.

Wobec zastrzeżenia wynikającego z art. 193 Konstytucji, korzystanie przez sąd z przewidzianego w tym przepisie środka warunkowane jest tym, aby od udzielonej przez Trybunał odpowiedzi na postawione pytanie uzależnione było rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed pytającym sądem (zob. np. postanowienie TK z 7 lipca 2004 r., sygn. P 22/02, OTK ZU nr 7/A/2004, poz. 76). Z tego też powodu art. 52 ust. 2 pkt 5 otpTK stanowi, że pytanie prawne ma zawierać „wyjaśnienie, w jakim zakresie odpowiedź na pytanie może mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, w związku z którą pytanie zostało przedstawione”. Innymi słowy, instytucja pytania prawnego opiera się na obiektywnie istniejącej potrzebie stwierdzenia, czy przepis, który podlega zastosowaniu w toczącej się przed sądem sprawie, jest zgodny z aktem normatywnym wyższego rzędu. Potrzeba ta musi być tego rodzaju,

że pytający sąd nie mógłby rozstrzygnąć toczącej się przed nim sprawy bez wcześniejszej odpowiedzi na pytanie prawne, gdyż samo rozstrzygnięcie konkretnej sprawy uzależnione jest właśnie od treści odpowiedzi (zob. np. postanowienie TK z 14 grudnia 2004 r., sygn. P 32/02, OTK ZU nr 11/A/2004, poz. 123). Zatem zależność między sprawą toczącą się przed sądem a pytaniem prawnym powinna polegać na tym, że rozstrzygnięcie pytającego sądu będzie inne w sytuacji orzeczenia przez Trybunał niekonstytucyjności przepisu, którego pytanie dotyczy, a inne w sytuacji orzeczenia o konstytucyjności takiego przepisu (zob. wyrok TK z 15 grudnia 2008 r., sygn. P 57/07, OTK ZU nr 10/A/2008, poz. 178 i cytowane tam orzeczenia). Przyznane sądom w art. 193 Konstytucji prawo inicjowania kontroli konstytucyjnej nie służy bowiem wszczęciu abstrakcyjnej kontroli aktów normatywnych, lecz jest instrumentem służącym prawidłowemu rozstrzygnięciu indywidualnej sprawy (zob. postanowienie TK z 21 marca 2005 r., sygn. P 11/04, OTK ZU nr 3/A/2005, poz. 32).

3. Odnosząc powyższe ustalenia do stanu faktycznego i prawnego sprawy będącej tłem niniejszego pytania prawnego, Trybunał zauważył, że przedmiotem kontroli w niniejszej sprawie został określony art. 75 § 1a k.k. Przewiduje on obowiązek sądu zarządzenia wykonania warunkowo zawieszanej kary, jeżeli w tzw. okresie próby zaistnieją określone w tym przepisie zdarzenia. W stanie faktycznym pytania prawnego Sądu Rejonowego w Krakowie, tego typu sankcja karna została wymierzona prawomocnym wyrokiem tego sądu z czerwca 2011 r., w którym orzeczono wobec skazanego karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na 4-letni okres próby. W świetle art. 70 § 1 k.k., okres próby biegnie od uprawomocnienia się wyroku, co w przypadku orzeczenia nastąpiło 6 lipca 2011 r. Wobec tego należy stwierdzić, że wyznaczony dla skazanego okres próby zakończył się 6 lipca 2015 r. Ma to znaczenie o tyle, że zgodnie z art. 75 § 4 k.k., zarządzenie wykonania kary nie może nastąpić później niż w ciągu 6 miesięcy od zakończenia okresu próby. Przy czym, jak zaznaczył Sąd Najwyższy w postanowieniu z 28 kwietnia 2004 r., sygn. akt II KK 37/04, termin ten, będący granicą czasową możliwości wydania zarządzenia wykonania kary, jest terminem nieprzekraczalnym i nie może być przedłużony; termin uważa się za zachowany, gdy przed jego upływem zapadnie prawomocne, niezaskarżalne w drodze zwykłych środków odwoławczych postanowienie o zarządzeniu wykonania kary (zob. Lex nr 109476; tak też postanowienie SN z 14 października 2008 r., sygn. akt V KK 263/08, OSNwSK nr 1/2008, poz. 1998). Po upływie wspomnianego okresu nie może zatem nastąpić zarządzenie wykonania kary, ponieważ w tym przypadku mamy do czynienia z terminem prekluzyjnym, powodującym, że czynność dokonana po jego upływie jest bezskuteczna, sam termin zaś nie może być przywrócony (zob. postanowienie SN z 1 lutego 1995 r., sygn. akt III KRN 203/94, OSNKW nr 3-4/1995, poz. 18). Dodatkowo wypada zauważyć, że okres przewidziany w art. 75 § 4 k.k. został skorelowany z art. 76 § 1 k.k. Jak stanowi ten ostatni przepis, upływ 6 miesięcy od zakończenia okresu próby skutkuje zatarciem skazania z mocy prawa. Od tego momentu skazanie uznaje się za niebyłe (art. 106 k.k.), nie może ono rodzić żadnych konsekwencji prawnych, a osoba w świetle prawa jest niekarana (zob. A. Marek, *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2010, s. 294). W szczególności zatem nie jest możliwe wobec niej zarządzenie warunkowo zawieszanej kary wynikającej ze skazania, które uległo zatarciu.

W świetle tych ustaleń Trybunału należy stwierdzić, że toczące się przed Sądem Rejonowym w Krakowie postępowanie o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności wobec skazanego prawomocnym wyrokiem, w związku z którym to postępowaniem postawiono niniejsze pytanie prawne, podlega umorzeniu ze względu na upływ terminu wskazanego w art. 75 § 4 k.k. Niezależnie zatem od treści odpowiedzi Trybunału, pytający sąd jest obowiązany rozstrzygnąć sprawę w oznaczony sposób. Tak więc orzeczenie Trybunału w kwestii konstytucyjności art. 75 § 1a k.k. nie warunkuje rozstrzygnięcia sprawy przez sąd, który wystąpił z pytaniem prawnym. Może ono nastąpić niezależnie od tego, czy Trybunał wyda orze-

czenie w niniejszej sprawie ani od tego, jaka będzie treść orzeczenia sądu konstytucyjnego. Skoro zaś odpowiedź na postawione pytanie prawne nie wpływa na rozstrzygnięcie konkretnej sprawy, to Trybunał nie może jej udzielić. Z tego powodu postępowanie przed Trybunałem podlega umorzeniu z uwagi na niedopuszczalność wydania wyroku (art. 59 ust. 1 pkt 2 otpTK).

Innymi słowy, mimo że *prima facie* w niniejszej sprawie pytający sąd wskazał na ważny problem konstytucyjny dotyczący art. 75 § 1a k.k., to jednak Trybunał nie mógł się zająć jego rozstrzygnięciem. Z woli ustrojodawcy uniemożliwiły mu to wprowadzone w art. 193 Konstytucji wymogi formalne warunkujące merytoryczne orzekanie w procedurze pytań prawnych. W stanie faktycznym będącym tłem niniejszego pytania sądu „sprawa, której rozstrzygnięcie jest uzależnione od odpowiedzi Trybunału”, wskazana w powyższym przepisie ustawy zasadniczej, stała się bowiem bezprzedmiotowa ze względu na przedawnienie zarządzenia wykonania kary warunkowo zawieszanej (art. 75 § 4 k.k.), wymierzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Krakowie z czerwca 2011 r. Co więcej, skazanie wynikające z tego orzeczenia uległo z mocy prawa zatarciu, a zatem także z tego powodu zarządzenie wykonania kary z nim związanej jest wykluczone.

Na marginesie można zauważyć, że w załączeniu do pism z 20 maja i 20 czerwca 2016 r. pytający sąd przesłał Trybunałowi odpis prawomocnego wyroku tego sądu z grudnia 2015 r., który zapadł wskutek aktu oskarżenia z 24 czerwca 2013 r. W tym orzeczeniu skazanego ponownie uznaje się winnym popełnienia czynu określonego w art. 207 § 1 k.k. (a także w art. 157 § 1 k.k.) i wymierza karę 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na 2-letni okres próby. Nie można więc wykluczyć sytuacji, w której ponownie zaistnieje wątpliwość sądu co do zgodności z Konstytucją art. 75 § 1a k.k. Niemniej jednak w tym zakresie musiałby powstać stan zawisłości sprawy dotyczącej zarządzenia wykonania kary wymierzonej wyrokiem, w ramach której sąd ją rozstrzygający postawiłby pytanie odnoszące się do tego przepisu k.k. Toteż nawet zaistnienie takiej sytuacji nie spowodowałoby „odżycia” przesłanki funkcjonalnej w niniejszej sprawie toczącej się przed Trybunałem. Pytający sąd jest umocowany do postawienia pytania prawnego na kanwie konkretnej sprawy, a ta jest w niniejszym przypadku bezprzedmiotowa.

4. Oprócz powyższej negatywnej przesłanki wyrokowania można wskazać na zaistnienie dodatkowej okoliczności wyłączającej wydanie merytorycznego orzeczenia przez Trybunał. Nawiązując do niej wypada przypomnieć, że kontrola konstytucyjności norm sprawowana na podstawie pytania prawnego jest formą kontroli konkretnej; zawsze ma za punkt odniesienia jednostkową, indywidualną sprawę, w której pytający sąd dokonuje konkretyzacji określonej normy materialnoprawnej (zob. wyrok TK z 17 grudnia 2008 r., sygn. P 16/08, OTK ZU nr 10/A/2008, poz. 181). Przez to w szczególności jako przedmiot postępowania przed sądem konstytucyjnym może być brany pod uwagę wyłącznie ten zakres normatywny kwestionowanego przepisu, który odpowiada istocie rozstrzygnięcia w konkretnej sprawie będącej podstawą wniesienia pytania (por. postanowienie TK z 19 października 2006 r., sygn. P 7/06, OTK ZU nr 9/A/2006, poz. 136).

W tym kontekście należy ponownie zwrócić uwagę na prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Krakowie z grudnia 2015 r. Ma znaczenie dla sprawy toczącej się przed pytającym sądem (i będącej tłem niniejszego pytania prawnego), że w szczególności prawomocnie potwierdza wystąpienie okoliczności wymienionych w zakwestionowanym art. 75 § 1a k.k., tj. rażące naruszenie przez skazanego porządku prawnego, z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej zamieszkującej wspólnie ze sprawcą. Wskutek tego można sformułować wniosek, że zasadnicze argumenty, mające przemawiać – w ocenie pytającego sądu – za niekonstytucyjnością zaskarżonego przepisu, nie odnoszą się do stanu faktycznego leżącego u podstaw niniejszego pytania prawnego, jak również dotyczą zakresu

normatywnego art. 75 § 1a k.k., który nie znajduje odzwierciedlenia w tym stanie faktycznym.

W związku z wyrokiem, większość zarzutów pytającego sądu odnoszących się do niejasności i wieloznaczności pojęć użytych w art. 75 § 1a k.k. stała się bezprzedmiotowa w stanie faktycznym sprawy. Można przypomnieć, że dotyczyły one wątpliwości w zakresie tego: 1) czy na gruncie kwestionowanego przepisu mamy do czynienia wyłącznie z przestępstwem w rozumieniu prawa karnego; 2) czy ponowny czyn ma być taki sam jak wcześniejsze zachowanie ocenione jako przestępstwo; 3) jakie znaczenie należy przypisać pojęciu przemocy (nie budzi wątpliwości to, że mieści się w tej kategorii czyn opisany w wyroku, tj. „znęcał się psychicznie i fizycznie nad swoją żoną (...) poprzez wszczynanie awantur, w[y]zywanie słowami wulgarnymi i powszechnie uznanymi za obelżywe, popychanie, grożenie uszkodzeniem ciała i zabiciem, w szczególności poprzez kopanie po całym ciele pokrzywdzonej (...), czym spowodował u niej złamanie żebra XII po lewej stronie”). Na taką też ocenę zasługuje zarzut naruszenia zasady równości analizowanej przez zestawienie unormowania kwestionowanego przepisu oraz art. 75 § 1 k.k. (w ocenie pytającego sądu, dyskryminacja ma polegać na wynikającej z art. 75 § 1a k.k. możliwości zarządzenia wykonania kary względem skazanego, który nie popełnił przestępstwa i nie został skazany na karę pozbawienia wolności). Bezprzedmiotowa jest również obawa pytającego sądu, że na podstawie art. 75 § 1a k.k. może dojść do problematycznej sytuacji, w której stopień „rażącego naruszenia prawa” zostanie oceniony odmiennie w postępowaniu wykonawczym oraz w postępowaniu jurysdykcyjnym (jako stopień społecznej szkodliwości). Na tle wskazanego stanu faktycznego nie ma też znaczenia zarzut dotyczący braku w zakwestionowanym przepisie gwarancji składających się na prawo do skutecznej obrony (w tym domniemania niewinności), co ma wynikać w szczególności z pozbawienia sądu wykonawczego możliwości oceny – w odpowiedniej procedurze – czy dana osoba może ponieść odpowiedzialność karną za swe czyny.

Z powyższych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.